GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicaţie.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 38. *Duminecă 17 (29) Februariu* **1885.**

Braşovŭ, 16 (28) Februariu 1885.

Foile din România, şi mai cu sémă „Românulŭ", adeseorĭ au atrasŭ atenţiunea Maghiarilorŭ, într'unŭ modŭ fórte cuviinciosŭ şi chiar frăţesce, că nu duce la bunŭ sfĕrşitŭ purtarea lorŭ faţă cu naţionalităţile şi mai alesŭ cu Românii. Le-au spusŭ adeseorĭ, că numai împărţindŭ Maghiarii dreptatea şi libertatea cu celelalte némurĭ convieţuitóre, statulŭ se consolidézà şi în vremurĭ de grea cumpĕnă e feritŭ prin puterea braţelorŭ unite de orĭce periculŭ.

Ba au mersŭ uneorĭ mai departe foile din România, învinovăţindu-ne adeseorĭ pe noi, că amŭ fi neastĕmpĕraţĭ, şi vorbindŭ de împăcare. Nu ne-amŭ miratŭ de acésta, căcĭ nimenea nu ne cunoscea traiulŭ nostru, şi fiind-că ne vedéu cu capulŭ încă totŭ pe umere, au pututŭ fi amăgiţĭ sĕ crédă câtva timpŭ, că periculŭ ce ameninţă esistenţa nóstră nu ar fi atâtŭ de încornuratŭ precum îlŭ descriemŭ noi.

Trebuia însĕ sĕ soséscă unŭ timpŭ, când foile streine şi prin urmare şi foile din România, sĕ se convingă, că amŭ fostŭ multŭ mai cruţătorĭ faţă cu Maghiarii, decâtŭ ca sĕ putemŭ arăta starea nóstră în tótă goliciunea ei. Acelŭ timpŭ a sositŭ.

Nemulţămirea ce se ridică în Ungaria din tóte unghiurile ţĕrii din partea naţionalităţilorŭ în contra dominaţiunei arbitrare şi apĕsătóre a Maghiarilorŭ, a deschisŭ ochii celorŭ amăgiţĭ şi, urmărindŭ cu atenţiune actele ḑilnice ale Maghiarilorŭ, au ajunsŭ la convincţiunea, că actuala stare de lucrurĭ în statulŭ ungarŭ e într'adevĕrŭ de nesuferitŭ.

In astfelŭ de împrejurărĭ, „Românulŭ" dela 15 Faurŭ nu'şĭ póte înăbuşĭ vocea, d'a atrage în modŭ seriosŭ din nou atenţiunea Maghiarilorŭ asupra periculelorŭ, la carĭ espunŭ ei statulŭ prin purtarea lorŭ despotică faţă cu naţionalităţile, şi încă în nisce împrejurărĭ esterne, carĭ nu suntŭ nicĭdecum de natură de a le asigurá o situaţiune trainică.

Eată articululŭ „Românului", din care Maghiarii multe potŭ învĕţá în interesulŭ lorŭ propriu şi alŭ esistinţii statului:

»De multŭ, adese şi chiar mai deunăḑĭ, mărturirămŭ aci că recunóscemŭ şi admirămŭ patriotismulŭ Ungurilorŭ. De multŭ asemene amŭ ḑisŭ adese Ungurilorŭ, în desele convorbiri ce avurămŭ p'atuncĭ cu dênşii, că espunŭ patria lorŭ la marĭ pericule, stăruindŭ în a face concista celorlalte naţionalităţĭ, prin puterea brutală. Au triumfatŭ Ungurii prin patriotismulŭ lorŭ, prin multele şi necurmatele sacrificii ce au făcutŭ şi prin multele şi gravele loviri ce au căḑutŭ pe imperiulŭ Austriei. Şi după isbênda lorŭ, ḑiserămŭ adese aci Ungurilorŭ, şi uneorĭ şi prin graiu: acum c'aţĭ triumfatŭ, vĕ vine şi mai lesne sĕ vedeţĭ periculele ce vĕ încunjóră şi carĭ ameninţă Orientulŭ, şi multŭ mai lesne sĕ întindeţĭ o mână într'adevĕrŭ frăţéscă naţionalităţilorŭ, multŭ mai lesne sĕ le cuceriţĭ mintea şi inima, prin dreptate, prin egalitate şi prin identitatea intereselorŭ.

Monarchia austriacă are Italianĭ, Românĭ şi 17 milióne de Slavĭ. Austria a începutŭ sĕ înţelégă bine situaţiunea şi tinde mereu a transforma imperiulŭ într'o confederaţiune în care naţionalităţile sĕ fiă legate între dênsele prin dreptate, prin libertate şi prin identitatea intereselorŭ.

Cum óre Ungurii nu s'au convinsŭ încă, că urmândŭ d'a impune cu sila maghiarismulŭ îşĭ perdŭ în acéstă lucrare cele mai preţióse puterĭ şi silescŭ astfelŭ naţionalităţile sĕ-i urască şi la ḑi de cumpănă sĕ se ridice împreună contra lorŭ? Ei, carĭ au preferitŭ a vorbi latinesce pentru a nu vorbi nemţesce, cum nu înţelegŭ că Slavii, şi când o veni cuţitulŭ la osŭ chiar Românii, mai lesne vorŭ vorbi ruseşte, pentru ca sĕ-şĭ rĕsbune de Ungurĭ, de câtŭ ungurescе?

Ungurii suntŭ bărbaţĭ politicĭ. Când pasiunea maghiarismului nu-i orbesce, ei vĕdŭ şi întrevĕdŭ evenimentele politice, presinte şi viitóre. Cum dér nu vĕdŭ că, cu tóte solemnelele făgăduinţe pentru manţinerea păcii, este peste putinţă chiar făgăduitorilorŭ d'a sĕ ţiné de cuvêntŭ? Pe ce temeliă aşeḑat-au acum pacea generală puternicii făgăduitorĭ? P'aceea a prea puternicei armate germane, în virtutea căreia cei trei imperatorĭ se întâlniră şi se înţeleseră la Skiernewicĭ. Stăruimŭ a crede că toţĭ sciu că, orĭ câtŭ de puternice suntŭ învoirile aşeḑate pe mânunchiurile baionetelorŭ, ele suntŭ cu totulŭ trecătóre îndată ce nu este deplină identitate de interese. Vine o ḑi în care interesele deslipescŭ manunchiurile baionetelorŭ, orĭ câtŭ de bine aşeḑate ar părea ele că suntŭ. Negreşitŭ că nu putemŭ sci ce învoire s'a făcutŭ între cei doi séu cei trei imperatorĭ, învederatŭ însĕ este pentru orĭ cine că învoirea s'a făcutŭ. Urmărindŭ interesele şi logica lorŭ suntemŭ asemenea fórte dispuşĭ a crede că peninsula balcanică, fiind peste putinţă d'a rĕmâné astfelŭ precum a ticluit'o congresulŭ dela Berlin, regularea iei s'a refăcutŭ în conferinţa dela Skiernewicĭ. Totŭ din acestŭ punctŭ de vedere suntemŭ tare dispuşĭ a crede că ducele d'Abrantes are dreptate când ḑice:

»Când cercetéză cineva cum congresulŭ dela Berlin a datŭ Austriei Bosnia până dincolo de Mitrovitza, preşedenţia conferinţei celorŭ patru pentru legarea căilorŭ ferate turcescĭ, poliţia cóstelor Muntenegrului şi comisiunea riurénă a Dunării, pare invederatŭ că înţelegerea celorŭ două împerii s'a preocupatŭ de sórtea peninsulei Balcanilorŭ, şi este greu sĕ nu se ia în considerare eventualitatea cea mai neliniştitóre dintre tóte pentru unŭ spiritŭ patrioticŭ: — împărţirea Turciei făcêndu-se în aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi împărţirea Poloniei.« *).

Décă dér se va fi făcutŭ o asemenea învoire — ce pare fórte logică — credŭ óre Ungurii că prin opunerea lorŭ vorŭ isbuti se împedece pe Germania, pe Austria, cu milióne le ei de Slavĭ, şi pe Rusia, d'a pune în lucrare a lorŭ tocmélă? Décă au acéstă credinţă, admirămŭ încrederea ce au în patriotismulŭ şi în armata lorŭ; afirmămŭ însĕ, că tótă lumea va ḑice cu noi, că acéstă speranţă este cu totulŭ ilusoriă.

Slavii sunt cu Austria pe câtŭ timpŭ li se va recunósce deplina lorŭ autonomiă. Alegerile carĭ se vorŭ face în véra viitóre vorŭ da o maioritate şi mai mare naţionalităţilorŭ din Austria, carĭ luptă pentru drepturĭ egale ca cele acordate Ungurilorŭ.

Armata ungară este negreşitŭ vitéză, patriotă, dér ea se compune acum, după sistema cea nouă, şi din regimente din celelalte naţionalităţĭ. Cum dér puté-va ea sĕ lupte, cu sorţĭ de isbêndă, contra tuturorŭ naţionalităţilorŭ din Austro-Ungaria, décă Ungurii vorŭ stărui a le jicni, a-le lovi în drepturile lorŭ, în locŭ d'a câştiga a lorŭ iubire şi frăţietate printr'o deplină egalitate pentru toţĭ cei din regatulŭ S-tului Stefanŭ?

Câtŭ despre noi, cu mare durere afirmămŭ că décă Ungurii nu vorŭ intra — şi încă câtŭ mai curêndŭ — pe calea egalităţii şi a frăţietăţii, rĕu vorŭ face naţionalităţilorŭ, rĕu vorŭ face Austriei, dér mai multŭ de cât toţĭ ei vorŭ suferi, căcĭ vorŭ sili pe toţĭ în contra lorŭ a se ridica.

Sĕ sperămŭ însĕ că, pericolulŭ fiindŭ învederatŭ, vorŭ înţelege în fine şi vitejii noştri vecinĭ că salvarea, pentru tóte naţionalităţile în genere şi în parte pentru cea ungară, este numai în legăminte de egalitate şi frăţietate cu naţionalităţile din Austro-Ungaria, şi că vorŭ intra îndată pe acéstă cale cu sinceritate şi cu credinţă.

Speranţa nóstră se întemeiéză încă pe înţeleptulŭ şi căldurosulŭ apelŭ ce-a adresatŭ Ungurilorŭ prin discursulŭ sĕu d. Rieger, capulŭ necontestatŭ alŭ partidei naţionale cehe. Ea se întemeiază pe cuvintele rostite în parlamentulŭ austriacŭ de polonulŭ comitele Adalbert Dzieduszycki în favórea drepturilorŭ Rutenilorŭ din Galiţia. Ea se întemeiéză în fine pe cuvintele ḑise în camera din Peşta de către renumitulŭ scriitorŭ ungurŭ d. Maurice Jokay, în privinţa nedreptăţii Ungurilorŭ contra naţionalităţilorŭ nemaghiare din ţéră.

»Nicăirĭ, ḑise d. Jokai, puterea brutală n'a pututŭ sĕ'şĭ stabiléscă o domnire dăinuitóre. Acoperiţĭ cu pei de tigru şi cu ferŭ am cuceritŭ, în secolulŭ alŭ 9-lea, câmpiile Dunării, şi ne servimŭ astăḑĭ cu aceleaşĭ arme pentru a ne păstra posiţiunea ca minoritate domnitóre în acéstă ţéră.

»In secolulŭ alŭ 19-lea pelea de tigru ş'a perdutŭ farmeculŭ şi şorţulŭ lucrătorului are dreptŭ la mai multŭ respectŭ.

»Décă voimŭ sĕ recucerimŭ Ungaria, numai prin lumină, prin sciinţă şi mai cu sémă prin împăciuire putemŭ spera s'ajungemŭ la acestŭ scopŭ.

„Sĕ 'ncetămŭ d'a sili prin apăsare pe Slavii din Ungaria d'a reveni inimicii noştri neîmpăcaţĭ; sĕ lepădămŭ rolulŭ de temniţarŭ nedemnŭ alŭ unui poporŭ, care nu disperă de viitorulŭ sĕu.«

Cu tóte că d. Jokai a uitatŭ pe Românĭ, totuşĭ îi stríngemŭ mâna cu frăţietate şi, în interesulŭ Ungariei ş'alŭ celorlalte popóre, poftimŭ din inimă ca cuvintele sale sĕ devie noua evangeliă a naţiunei ungare ş'a tuturorŭ popórelorŭ din Austria şi din peninsula balcanică.

*). Ducele d'Abrantes Naţionalităţile din Austro-Ungaria. »Revue Nouvelle« dela 1 Decemvre 1884.

CRONICA POLITICĂ.

Se pare că Slavii din Austria îşĭ stríngŭ totŭ mai multŭ rêndurile, mai cu sémă de când cu pregătirile pentru aniversarea de 1000 de anĭ a lui Cirilŭ şi Metodiu. Cumcă nu puţină îngrijire inspiră acéstă mişcare a Slavilorŭ austriacĭ Maghiarilorŭ ne-o dovedescŭ foile acestora. »Pester Lloyd« e informatŭ telegrafice din Viena, că demonstraţiunile naţionale în cercurile slave de acolo esŭ totŭ mai multŭ la ivélă avêndŭ adeseorĭ unŭ caracterŭ panslavistŭ pronunţatŭ. La 12 Februariu n. şĭ-a ţinutŭ adunarea generală societatea slavă „Akademicky Spolek," la care au asistatŭ delegaţĭ d'ai tuturorŭ reuniunilorŭ slave din Viena ca »Ognisko,« »Tatran« (slovacă,) »Svonimir« (croată) şi »Sicz« (rutênă.) S'a vorbitŭ despre comunitatea naţională a tuturorŭ Slavilorŭ din Austria, fiindŭ violentŭ atacaţĭ Ungurii. Pe de altă parte reuniunea cehă »Komensky« érăşĭ întocmesce o visitare în massă a teatrului naţionalŭ din Brünn pentru ḑiua de 8 Martiu. Ungurii o consideră acéstă procesiune teatrală ca o demonstraţiune, fiindcă în invitare se ḑice: »E vorba de a întinde fraţilorŭ noştri din Moravia mâna de amiciţiă, spre a-i înteţi la nou lucru pe terenulŭ naţionalităţii.«

*

Abia s'a terminatŭ conferinţa Congului, şi deja se vorbesce despre o nouă conferinţă ce se va ţiné în Berlinŭ şi care se va ocupa cu diferenţele ce esistă între Italia şi Turcia în privinţa ocupării porturilorŭ dela Marea roşiă. Sgomotulŭ despre acéstă nouă conferinţă îşĭ are isvorulŭ în cercurile diplomatice şi »N. fr. Presse« îi dă încâtva credĕmêntŭ, din causă că Italia s'ar fi întinsŭ prè departe cu ocupaţiunea porturilorŭ de pe litoralulŭ Mărei roşii. Deja o parte a espediţiunei va plecá în curêndŭ, precum se scrie din Roma. De astădată va pleca şi artileriă de munte şi cavaleriă, şi corpulŭ de espediţiune va numĕra vre-o 3000 de ómenĭ. Prin urmare pe la mijloculŭ lui Martiu Italianii vorŭ avé în Massauah 6500—7000 de ómenĭ cu unŭ însemnatŭ parcŭ de artileriă şi vorŭ şi începe a merge înainte. Se ḑice că Italianii au de gândŭ sĕ ocupe până în primăveră Sinhatulŭ, Tacca şi Cassala.

*

In şedinţa din 20 Febr. Escelenţa sa Szontágh Pál, deputatŭ guvernamentalŭ, în fulminantulŭ sĕu discursŭ, ḑise între altele »că despre o parte a imperiului sântului Stefanŭ se obicînuesce a se ḑice, că este mărgéua imperiului maghiarŭ. Acésta numire o revindecă mai cu sémă Fiume pe séma sa. Insĕ ţéra are o parte pre care nu o numesce nicĭ mărgeauă, nicĭ mărgăritarŭ, ci o numesce stânca de granitŭ, care în răsăritŭ a păzitŭ în timpurile trecute şi în tóte privinţele unitatea Ungariei, intregitatea regatului sf. Stefanŭ, şi acésta parte este: Ardélulŭ. In ce legătură stă acésta cu principiulŭ denumirilorŭ? Astfelŭ, că despre magnaţii ardelenĭ nu póte ḑice ce a ḑisŭ despre cei ai Ungariei.

Pre magnații ardelenĭ niciŭ mânile de catifea (bârson) ale guvernului Mariei Teresiei nu i-a putută abate de la cărarea naționalității și a patriotismului. Turcii și Tatarii au rărită șirurile lorŭ, și cu ocasiunea ultimelorŭ mișcărĭ din 1849 magnații ardelenĭ aŭ jertfită din greu sângele și averea lorŭ **sacrilegelorŭ de jafuitorĭ române.** (gyilkos oláh-rablóbandáknak). Considerândŭ numai în ultimele verdicte ale curțilorŭ cu jurațĭ, apoi dacă se va accepta principiulŭ alegerii, ușorŭ se póte prevedé ce elemente vorŭ ajunge în casa de susŭ...« Așa am aflatŭ în nr. 50 din 1885, reprodusŭ în »Egyetértés« din Budapesta, organulŭ oficialŭ alŭ partidei deputațilorŭ Kossuthianĭ, pentru că organele celorlalte partide n'au avutŭ curagiulŭ a reproduce ceea ce s'a vorbitŭ în dieta maghiară. Insĕ în niciŭ unŭ ḑiarŭ, ḑice „Luminătorulŭ«, n'am aflatŭ, ca președintele **Péchy** se fi admonitŭ pe escelența sa d. **Szontagh** pentru manifestarea amabilelorŭ sale sĕmțĕminte patriotice, culturale de mai susŭ, față cu Românii.

*

De câtva timpŭ se urméză o viuă discuțiune între pressa rusă și englesă asupra Heratului, și pe ḑi ce merge cestiunea se înăspresce. Guvernulŭ rusŭ a desmințitŭ sgomotulŭ că ar voi se ocupe Heratulŭ, spre a se apropia astfelŭ de India englesă. Opiniunea publică englesă, cu tótă desminterea, e neliniștită și nu vrea sĕ crédă în lealitatea celorŭ din Petersburgŭ. Mai neliniștitorŭ pentru Englesĭ este faptulŭ, că guvernulŭ rusŭ e împinsŭ, se ḑice de opiniunea publică din Rusia se procédă cu energiă în cestiunea Heratului; ba încă în cercurile guvernamentale se consideră ca bine venită acésta, mai cu sémă că, după cum se vorbesce în Petersburg, în Herat ar esista chiar o partidă puternică, favorabilă protectoratului rusŭ.

Interḑicerea parastasului lui Horia.

Escelența Sa Mitropolitulŭ Mironŭ Romanul 'și-a înavuțitŭ seria vestitelorŭ sale circulare încă prin următorulŭ, care l'amŭ primitŭ tocmai înainte de încheierea numĕrului de față și asupra căruia vomŭ reveni:

N. 8—9 Res.

Prea On. D-le Protopresbitere!

Interesele vitale ale bisericei nóstre naționale, pentru a cărorŭ salvare sunt datorŭ sĕ mĕ espunŭ și în firmitatea convingerilorŭ mele, ce mĕ animéză totdéuna cu ajutoriulŭ lui D-ḑeu, mĕ voi și espune și de aci înainte cu tótă resoluțiunea, fără niciŭ o privire la neplăcerĭ, séu chiar la prigonirile, care in situațiunea nóstră fatală de astăḑĭ, potŭ sĕ le întîmpinŭ dintr'o parte séu alta, — îmĭ impun astădată datorința nedispensabilă, sĕ facŭ atente oficiile nóstre protopresbiteriale, și prin ele întregŭ clerulŭ nostru parochialŭ la aceea: că nu este ertatŭ a profană biserica, altariulŭ pietății nóstre religióse și naționale prefăcând'o într'unŭ terenŭ alŭ luptelorŭ politice, și acésta nu e ertatŭ niciŭ chiar atuncĭ, când ni s'ar părea, că în afacerĭ de asemenea natură umblămŭ de altcum în cea mai bună direcțiune.

Urmândŭ acestei datorințe a oficiului meu în specială atragŭ atențiunea Titulatŭ d-tale, la o ispită nouă, carea precum aflu ni se pregătesce, când o fóiă periodică română căreia póte că vorŭ urmă și altele, vine a provocă și îndemnă pe clerulŭ nostru românŭ, ca memoria unorŭ persóne, carĭ au avutŭ rolŭ tragicŭ în istoria poporului românŭ în Transilvania, sĕ o serbeze prin parastase rituali, pentru carĭ aceea fóiă află de oportune chiar ḑilele sântelorŭ păresimĭ, în carĭ ne aflămŭ.

Indemnulŭ la astfelŭ de provocărĭ suntŭ consideratiunĭ politice și nicĭdecum motive adevĕratŭ creștinescĭ, care în curățenia lorŭ au sĕ fie ridicate peste orĭce alte privirĭ și mai alesŭ peste cele ale politicei fluctuante; rămâindŭ fiecărui creștinŭ bunŭ libertatea consciinței și libertatea de a cultivă în inima sa memoria bărbațilorŭ merităţĭ pentru națiune și biserică, fără ca prin demonstrațiunĭ de natura politica sĕ se profaneze sânțenia acelei biserici, carea între orice împrejurărĭ politice a fostŭ și va fi adăpostulŭ nostru în tóte năcasurile vieței și carea decĭ trebue cu totŭ adinsulŭ scutită de influințele patimilorŭ, ce se ivescŭ pe terenulŭ politicŭ.

Credŭ că Titulatŭ D-ta mĕ vei pricepe de ajunsŭ și fără alte esplicărĭ mai detaiate, cugetulŭ meu îlŭ vei afla nu numai: ci cu înțelepciunea la care multŭ contezŭ îlŭ vei și sprijini, pentru aceea în interesulŭ instituțiunilorŭ nóstre bisericescĭ, la care ne alipimŭ toțĭ cu tótă căldura sufletului, dar carĭ prea ușorŭ potŭ suferĭ loviturĭ grele în casulŭ unorŭ rătăcirĭ nesocotite. Te provocŭ și chiar îndatorezŭ: că atâtŭ în centrulŭ ce-lŭ ocupĭ, câtŭ și în totŭ tractulŭ preste care eștĭ pusŭ ca priveghitorŭ asupra intereselorŭ bisericei, sĕ fii cu cea mai ageră atențiune și îngrijire, ca nu cumva bisericele nóstre sĕ se prefacă — fie măcarŭ pe unŭ momentŭ — terenŭ pentru demonstrațiunĭ politice, carĭ între împrejurările actuale potŭ avea urmărĭ triste nu numai imediatŭ pentru organele locale bisericescĭ, ci în cele din urmă chiar și pentru întregulŭ nostru organismŭ bisericescŭ.

Sibiiu, la 14 Februariu 1885.

Mironŭ Romanul,
archepiscopŭ.

ROMANII și UNGURII.

„Orientulŭ Românŭ" dela 14 Februariu se ocupă în articolulŭ sĕu de fondŭ de suferințele nóstre. Reproducemŭ din elŭ următórele pasage:

»Pre când noi ne perdemŭ ḑi cu ḑi din viața nóstră în certe personale și, aruncându-ne unulŭ altuia în față epitete carĭ de carĭ mai grațióse, ne micșorămŭ valórea morală în fața poporului nostru; poporulŭ maghiarŭ lucréză într'unŭ singurŭ gândŭ la desnaționalisarea poporului romănescŭ de peste munțĭ.«

»**Societățile literare** române se închidŭ fără multe formalitățĭ. In scólele române confesionale, formate prin donațiunĭ particulare, se impune limba maghiară. Scólele sătescĭ, întreținute de comunele românescĭ, se maghiariséză. Fondarea de scóle române chiar prin contribuirĭ particulare se împedică, refusânduli-se autorisarea; ér din fondurile statului, în carĭ își varsă punga și trei milióne de Românĭ, nu numai nu se ajută o singură instituțiune de cultură națională, dér se fondéză scolĭ, și se întrețin societățĭ pentru desnaționalisarea Românilorŭ...., cu banulŭ poporului românescŭ statulŭ corrumpe — sub titlu de premii — pe învĕțătorii sătescĭ, carĭ lucréză la desnaționalisarea copiilorŭ românĭ. Funcțiunile statului sunt unŭ apanagiu pentru Maghiarĭ; Românulŭ ca Românŭ nu póte ocupa niciŭ unŭ serviciu alŭ statului.

„**Justiția ungurésca** este numai pentru Ungurĭ; Românulŭ nu póte avé dreptate din momentŭ ce nu-i este permisŭ a se apĕra în limba lui, din momentŭ ce judecătorulŭ nu-i scie limba.

„Ḑiaristica română de peste Carpațĭ e indignată la culme de modulŭ apróре barbarŭ cum e tratatŭ Românulŭ în propria sa țéră; dér țipetele ḑiarelorŭ mărescŭ furia despotismului maghiarŭ și înăspresce mĕsurile de desnaționalisare și asuprire... ele suntŭ luate dreptŭ pretextŭ, că Românii gravitéză în afară.

»Dér cine caută óre fericirea în afară de câtŭ acela, care nu póte avé în casa sa? Și décă ei ar gravită, cine óre ar fi culpabilulŭ, decâtŭ aceia, carĭ nu permitŭ Româniloră a fi fericițĭ acasă la ei? Și cine óre e criminalulŭ, celŭ ce ar dori a scutură jugulŭ sclăviei, séu celŭ ce în secululŭ luminei nu se mulțămesce a se hrăni din sudórea și sângele unui poporŭ, ci tinde a-lŭ ucide, a-lŭ estermina din charta Europei?

»Dela 904, de când nefericita Transilvaniă a primitŭ in sînulŭ sĕu pe nobilii óspețĭ, nechemațĭ, poporulŭ românescŭ de aci n'a fostŭ mai rĕu batjocoritŭ, ca astăḑĭ, în secolulŭ naționalitățilorŭ. Maghiarii în furia șovinismului lorŭ au perdutŭ orĭ-ce simțŭ de dreptate; ba sunt atâtŭ de orbițĭ, încâtŭ par a nu vedé, că înșișĭ își prepară mormêntulŭ....

»Cum credŭ, cum suntŭ atâtŭ de orbițĭ Maghiarii de a puté numai crede, că acestŭ poporŭ s'ar puté contopi într'o rasă exotică, cum e cea maghiară? Și décă Românii nu se potŭ stîrpi, unde póte duce acésta tentativă de a ucide unŭ întregŭ poporŭ? Cum potŭ ei crede, că Românii cu tótă răbdarea lorŭ proverbială vorŭ puté până în sfârșitŭ — sĕ fie batjocorițĭ, umilițĭ, lovițĭ în drepturile lorŭ, în limba, naționalitatea și cultulŭ lorŭ?!

»N'ar fi bine óre a se lucră din rĕsputerĭ pentru a încunjură acestŭ amarŭ paharŭ, ce se pregătesce poporului românŭ? Sĕ ne preocupămŭ seriosŭ de acéstă cestiune: la granițile nóstre se grămădesce multă dinamită și o sguduire înspăimântătóre se prepară de niște politicĭ maghiarĭ puținŭ prevĕḑĕtorĭ!

SCIRILE ḐILEI.

Parastasulŭ solemnelŭ de aḑĭ, Sâmbătă, la care au oficiatŭ treĭ preoțĭ, din Cetate, din Scheiu, și din Brașovulŭ vechiu, a reeșitŭ strălucitŭ. Fórte numĕrosŭ poporŭ a asistatŭ. Intre cei ce au luatŭ parte se vedeau o mulțime de costume românescĭ de ale fruntașilorŭ din Scheiu și din Brașovulŭ vechiu. Era unŭ momentŭ fórte sĕrbătorescŭ acela, când între luminele a peste trei sute de făclii ținute de poporulŭ adunatŭ din tóte clasele societății, *escelentulŭ corŭ din cetate* de sub conducerea bravului dirigentŭ *F. Dima* intonă jalnicuŭ cânteсŭ: »Plângŭ și mĕ tânguiescŭ« și »Vecinica lorŭ pomenire.« Impoзante erau cununele de laurĭ cu spinĭ așeḑate pe-o piramidă de pânĭ, pe care se aflau colivele. Cununele erau de-o frumseță cum nu s'a mai vĕḑutŭ în Brașovŭ. Panglicĭ late de unŭ jumĕtate de metru din mătase grea avêndŭ colorile roșŭ, galbenŭ, vĕnĕtŭ și una din ele albă. A fostŭ o serbare în adevĕrŭ înălțătóre de spiritŭ și de inimă!

—0—

Mâne Dumineсă în 17 Faurŭ se va ține adunarea generală pentru 1884 a »Reuniunei de gimnastică și cântărĭ, la 3 óre p. m. în sala de desemnŭ a gimnasiului românŭ.

—0—

La adunarea ce o va ține reuniunea de maghiarisare ardelénă din Clușiu la 14 și 15 Martiu, după cum spune „Magyar Polgar" vorŭ lua parte mai mulțĭ prefecțĭ vice-perfecțĭ și notarĭ superiorĭ, inspectorĭ de scóle și fórte mulțĭ deputațĭ dietalĭ. Se vorbesce că în acéstă adunare Bela Grünwald va ține unŭ interesantŭ discursŭ în cestiunea naționalitățilorŭ, pentru a cărorŭ maghiarisare a juratŭ. Numita fóiă din Clușiu provócă comitetulŭ sĕ reserve locurĭ și pentru damele »patriotice,« fiindcă și lorŭ le incumbă o parte din problemele reuniunei. Prefectulŭ comitatului Năsăudŭ-Bistrița, baronulŭ Banffy, a declaratŭ că hotărîrea adunărei comitatense o va supune ministrului de interne, deórece prin acéstă hotărîre se rĕstrînge convicțiunea individuală a funcționarilorŭ.

Va sĕ ḑică dela ministru cu deputațĭ cu totŭ pânŭ la celŭ din urmă funcționarŭ vorŭ lucră din tóte puterile pentru maghiarisarea naționalitățilorŭ, fiindŭ secundațĭ de pressă prin agitațiunile ei. Românii sĕ fie cu luare a minte.

—0—

Corespondentulŭ din Bistriță alŭ fóiei fanatice guvernamentale »Kolozs. Közl.« s'a supĕratŭ focŭ pe Românii și pe Sașii din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ, fiindcă nu se lasă a fi maghiarisațĭ. Sĕrmanulŭ »patriotŭ« găsesce că situațiunea Maghiarilorŭ d'acolo se asémĕnă cu a Englezilorŭ în Chartum. E întrebarea, ḑice »Sieb. deutsch. Tagbl.«, cum prefectulŭ Banffy-pașa sĕ ajute ómenilorŭ sĕi strîmtorațĭ de Mahdii sașĭ și românĭ, după ce elŭ n'a admisŭ idea reuniunei de maghiarisare; orĭ e ceva neînțelesŭ în acéstă afacere?

Negreșitŭ e o apucătură șiretă sovinistică maghiară.

—0—

Unŭ sĕrmanŭ preotŭ românŭ, care plecase alaltaerĭ dela Gyorgyfalva la Clușiu, a fostŭ jăfuitŭ, apróре de viile Becheșului, de nisce necunoscuțĭ »cavalerĭ«, de suma de 70 fl., de bundă și de păturile de pe cai.

—0—

Procesulŭ de pressă intentatŭ fóiei »Cyancali« de către societatea austro-francesă »Azienda« s'a terminatŭ în favórea societății. Charlotte Schiff a fostŭ condamnată, pentru delictulŭ de calomniă în pressă, la 7 lunĭ închisóre și 400 fl. amendă, eventualŭ încă 40 ḑile închisóre; Moritz Fischer de asemenea pentru delictulŭ de calumniă la 7 lunĭ închisóre și 300 fl. amendă, eventualŭ 30 ḑile închisóre. Pe lângă acésta amêndoi sĕ plătéscă cheltuelile de judecată în sumă de 3174 fl. 71 cr. în timpŭ de 15 ḑile.

—0—

»Budp. Tgblt.« comunică, că anarchiștii ar fi plănuitŭ unŭ atentatŭ asupra palatului ministrului-președinte Tisza. Poliția a dispusŭ deja de câtva timpŭ, ca palatulŭ sĕ fie bine păzitŭ de polițiștĭ civilĭ. Sĕ nu fie óre o glumă a fóiei opozițiоnale, ca sĕ sperie pe ministrulŭ?

CORESPONDENȚA NÓSTRA DIN COMITATE.

Roșia de Sĕcașŭ în Febr. 1885.

Comuna nóstră confessională greco-catol. și-a ziditŭ unŭ edificiu pentru scólă cu mari spese, pre lângă învingerea a multe obstacule, care edificiu ar putea înfrumseța orĭ ce opidŭ cu atâtŭ mai vĕrtosŭ însĕ una comuna rurală cum este a nóstră ai cărei locuitorĭ principalmente se ocupă cu agricultura.

In presente fiind prețulŭ cerealelorŭ tare redusŭ, repartițiunĭ însĕ multe, la ce e de însemnatŭ și contribuțiunea mai duplicată, după lucrurile nouĕ catastrale au fostŭ necapacĭ mai mulțĭ repartițiațĭ de a corĕspunde de unde au și rĕmasŭ scóla fără de recuisite necesare.

Din acéstă posițiune neplăcută și dăunósă pentru scolarĭ voindŭ a o scăpă, 13 inșĭ cu stare mai bună ne-amŭ învoitŭ pre lângă oferirea articlilorŭ de consumare a arangiă o petrecere cu danțŭ în sala cea spațiósă a numitei scóle, alŭ cărei venitŭ curatŭ sĕ se folosescă spre cumpĕrarea recuisitelorŭ ce lipsescŭ.

In séra primei lune a avutŭ locŭ petrecerea amintită alŭ cărei decursŭ modestia ne opresce alŭ descrie — 'lŭ lăsămŭ altora din participanțĭ — avemŭ însĕ obligațiunea morală de-a aduce tuturorŭ participanțilorŭ mulțumita nóstră sinceră pentru concursulŭ datŭ acestei întreprinderĭ filantropice.

In specială însĕ se aduce mulțămita nóstră publică acelorŭ pré stimațĭ d-nĭ carĭ au solvitŭ fără de a participa din locŭ: Ilustrulŭ d-nŭ Mactachich Franciscŭ de Seethal posesorŭ 5 fl., stim. d-nŭ Farkas Zalányi pos. 1 fi. v. a., stim. d-nŭ David Kohn 1 fl. din Blașiu: Re-

verendis. d-nŭ Alimpiu Blasianu prot. tr. 1 fl., din Besineu: stim. d-nŭ Ioanŭ Balogh dregătoriu 1 fl. din Spatacŭ. on. d-nŭ Dionisiu Velicea par. gr. cat. 1 fl. din Csik gyimes Bükk: on. d-nŭ Iosifŭ Littea teol. abs. şi docente conf. 2 fl., au solvitŭ peste tacsa intrărei, din Blaşiu: Stim. d-nŭ Basiliu Olteanŭ advocatŭ 3 fl. din Thiuru, stim. d-nŭ George Făgărăşanŭ docente conf. 1 fl. din loco: spect. d-nŭ Iosefŭ Dobolyi posesorŭ 3 fl., spect. d-nŭ Francisŭ Poppŭ subst. not. tr. 4 fl., spect d-nŭ Totŭ Kálman adj. not. 1 fl.

Venitulŭ curatŭ alŭ acestei petreceri este 48 fl. 3 cr. care se-a şi transpusŭ cassarului scólei spre scopulŭ amintitŭ.

Repeţindŭ mulţumita nóstră sinceră îi asigurămŭ de recunoscinţa micuţilorŭ în a cărorŭ favóre au sacrificatŭ obolulŭ, numele prea stimate vorŭ remâné în inima nóstră şi a lorŭ precum şi în analele scólei nóstre.

Ioanŭ Deacŭ, paroch gr. cat. şi preşed.	**Nicolae Burnete,** casariu
Simeonŭ Spataciannlŭ, controlorŭ.	**Procopiu Ivanŭ,** aranjerŭ.

Mila împĕrătéscă.

Cetitorii noştri îşi aducŭ aminte, că mila împĕrătéscă, din care se ajutorau preoţii sĕraci, a fostŭ luată fără nici unŭ dreptŭ de ministerulŭ Trefortŭ, ca s'o împartă elŭ după cum îi va plăcea şi după cum îi va conveni. Sinodulŭ archidiecesanŭ, a renunţatŭ a se'mpărţi mila în astfelŭ de condiţiuni şi a hotărîtŭ sĕ mérgă o deputaţiune a consistoriului gr. or. la Maiestatea Sa monarchulŭ, în casŭ când ministrulŭ Trefort nu va ţiné sémă de paşii ce-i va întreprinde consistoriulŭ în acéstă privinţă.

Lucrulŭ se pute sci, că Trefort nu va băga în sémă dreptele pretenţiuni ale bisericei, şi aşa consistoriulŭ s'a hotărîtŭ în fine după atâta timpŭ ca sĕ trimétă aceea deputaţiune.

După cum ni se scrie din Sibiiu, deputaţiunea şi-a fixatŭ plecarea la Viena pe aḑi Sâmbătă şi se compune din: Précuvioşia Sa păr. archimandritŭ şi vicarŭ episcopescŭ Nicolae Popea ca conducătorŭ, şi d-nii asesori consistoriali: Zaharia Boiu, Dr. Ilarionŭ Puşcarŭ, Anania Trombitaşŭ şi Eugenŭ Brote.

Totŭ e bine că nu s'a uitatŭ.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 27 Februariu. — Deputatulŭ Ferdinand Eber se aruncă din etagiulŭ alŭ doilea în curte şi suferì grele răni la capŭ, din causa cărora murì după scurtŭ timpŭ. — In procesulŭ lui Verhovay martorii au făcutŭ depoşiţiuni, că Ludwig administra cassa; banii întraţi şi adunaţi pentru Ceangăii i-au luatŭ asupră-şi, în timpulŭ absenţei lui Ludovicŭ, Iuliu. Oláh declară, că ântéia depoşiţiune şi-a retras'o la stăruinţele rudeniilorŭ. Aḑi se vorŭ pertracta afacerile cauţiunei.

DIVERSE.

Conferinţa profesorului Loebel. — Astă séră Sâmbătă la órele 8, profesorulŭ Loebel din Viena va ţiné în sala scólei evangelice de fete o conferinţă literară cu următorulŭ programŭ: 1. Vilhelmŭ Tell; 2. Rosegger: Intunecimea egipténă la iluminarea cu gasŭ; 3. Saphir: Istoria naturală a anilorŭ fetelorŭ. — In sĕptĕmâna viitóre va pleca la Bucurescî, unde fiind învitatŭ telegrafice va ţiné conferinţe înaintea Curţii regale şi a coloniei germane. — Atragemŭ atenţiunea publicului asupra interesantei conferinţe de astă séră.

***

Invenţiune. — D. profesorŭ I. Wallenstein din Ploeşti lucréză de mai mulţi ani la o puşcă, invenţiune proprie a sa, care se pare menită a realisa cea din urmă dorinţă a inventatorilorŭ de acestŭ genŭ. Intocmită cu unŭ mecanismŭ simplu şi numai cu două mişcări, acéstă armă va fi una din cele mai importante născociri ale spiritului de progresŭ militarŭ în care trăimŭ. Se ḑice că îndată ce primulŭ esemplarŭ, lucratŭ chiar de d-sa, va fi gata, d. Wallenstein se va grăbi a'lŭ supune la aprobarea unei comisiuni competinte pentru a i se da unŭ brevetŭ de invenţiune.

***

Prea multe femei. — La Berlinŭ se ḑice într'una, prea multe femei! In adevĕrŭ, capitala Prusiei care, în 1874, numĕră 18,000 locuitori de secsŭ bărbătescŭ mai multŭ de câtŭ secsulŭ femeescŭ, a vĕḑutŭ că de atunci proporţia s'a întorsă, astfelŭ că aḑi numĕrulŭ femeilorŭ este cu multŭ mai mare decâtŭ alŭ bărbaţilorŭ. Dela 1876, numĕrulŭ femeilorŭ a crescutŭ în proporţiuni alarmante. In 1877, era 14,000; în 1878, 23,000; în 1880 35,000; în 1881, 41,000 femei mai multŭ decâtŭ bărbaţi. Astăḑi, suntŭ 64,423; şi décă se scade din poporaţiunea secsului bărbătescŭ, care este de 600.516, 19,000 ómeni din garnisónă, ajungemŭ la cifra d'aprópe 82,000, ceea ce este unŭ faptŭ care sĕ înspăimânte poporaţiunea bărbătéscă.

***

Bătaia bărbaţilorŭ. — D. Adams, senatorŭ din Pensilvania, care a presentatŭ unŭ billŭ propunêndŭ d'a restabili pedépsa bătăii pentru bărbaţii cari 'şi batŭ soţiele, ḑice că în fiecare ḑi primesce câte douĕḑeci de scrisori de felicitări şi de mulţămiri trămise de cătră femeile căsătorite, atâtŭ tinere câtŭ şi bĕtrâne, din tóte unghiurile statului. »Biciulŭ, a dechiaratŭ d. Adams, vorbindŭ unui raportorŭ la Harrisburg, este singurulŭ mijlocŭ pentru a pedepsi pe bărbaţii cari îşi batŭ soţiele. Pentru aceşti ómeni, o închisóre caldă şi confortabilă nu'i înspăimântă şi închiderea lorŭ póte sĕ fie o causă de nouĕ suferinţe pentru soţiile lorŭ, privându-le de susţinerea la care ele suntŭ obicinuite. Téma d'a nu li se aplică pe spinare »acea pisică négră cu douĕ códe« este singura în stare d'a opri pe aceşti laşi, cari uitândŭ că au fostŭ crescuţi pe genunchii mamei lorŭ, cutéză a'şi bate soţiile. S'arŭ ḑice póte că legea propusă este unŭ pasŭ înapoi, dér mizerabilii cari îşi batŭ soţiile nu suntŭ justiţiabili de legea comună şi nu merită d'a fi trataţi ca ómeni demni de acestŭ nume.»

***

O sinucidere fără sinucisŭ. — In ḑilele trecute alarmase după mieḑulŭ nopţei o pretinsă sinucidere totŭ personalulŭ şi o mare parte a pasagerilorŭ unui otelŭ mare în centrulŭ oraşului Viena. La cele mai multe oteluri esistă obiceiulŭ, că la douĕ-spre-ḑece din nópte sĕ se reducă la unŭ minimum flacările gazului, astfelŭ că coridórele nu sunt tocmai desĕvêrşitŭ întunecóse, dar fórte puţinŭ iluminate. O servitóre, de curêndŭ angajată, fusese reţinută în acea ḑi de serviciulŭ sĕu până după mieḑulŭ nopţii; voindŭ a se duce în camera ei şi trecêndŭ prin coridorulŭ catului alŭ doilea, se oprì d'odată coprinsă de spaimă, scóse unŭ ţipetŭ pĕtrunḑĕtorŭ şi fugì speriată josŭ pe scară până la loja portarului. Acolo o apucară nisce spasmuri de sughiţŭ şi trecù multŭ timpŭ până sĕ se liniştéscă şi sĕ fie în stare sĕ vorbéscă; atunci comunică personalului, adesea întreruptă de sughiţuri, că la Nr. 32 se spânḑurase unŭ omŭ d'un cârligŭ lângă uşă. In acestŭ intervalŭ se adunară în coridorŭ pasagerii catului alŭ doilea, deşteptaţi de ţipetulŭ fetei, întrebându-se unii pe alţii ce s'o fi întêmplatŭ. Pe când discuţiunea asupra eventualităţilorŭ posibile ajunsese la culme, sosise otelierulŭ însoţitŭ de portarŭ şi de mai mulţi servitori, ér personalulŭ femeiescŭ se ţinea la o distanţă respectabilă la spatele bărbaţilorŭ. După câteva secunde ajunseră toţi la Nr. 32 şi aci lêngă uşă vĕḑură într'adevĕrŭ....., spênḑurată întréga garderobă a pasagerului, care, nevoindŭ ca sluga sĕ-lŭ deştepte diminéţa din somnŭ, o atârnase acolo d'unŭ cârligŭ pentru a o curăţi.

***

Unŭ ştrengarŭ de 58 ani. — Pierde-vară are pe spate celŭ puţinŭ vr'o 80 de condamnări pentru vagabondagiu. Pierde-vară nu este nici unŭ făcĕtorŭ de rele nici unŭ omŭ rĕu, dér e unŭ leneşŭ, unŭ tembelŭ, precum a spusŭ unŭ martorŭ adusŭ înaintea tribunalului. Perde-vară este de 58 de ani. — Preşed.: Dumneata n'ai nici o profesiune? — Perde-vară: Nici o profesiune?........ Nu cunoscŭ nici unŭ omŭ care sĕ aibă atâtea, amŭ învĕţatŭ cismăria, pălăria, plăpumăria, bucătăria.... — Preşed.: Tóte profesiunile, atunci pentru ce...... — Perde-vară (urmândŭ): Amŭ fostŭ la cârciumă, la bacăniă, la cafenea.... — Preşedintele: Şi din tóte profesiunile astea, nu exerciţi nici una, eşti unŭ leneşŭ. — O voce în auditorŭ: Ţi-amŭ spusŭ eu că n'ai sĕ faci nici odată nimicŭ — Preşed.: Cine îşi permite ca sĕ vorbéscă acolo? — Perde-vară (uitându-se): Este tata. (Cititorii îşi aducŭ aminte că prevenitulŭ este de cinci-ḑeci şi optŭ de ani). — Tatălŭ: Da, sunt eu. (Inaintândŭ). Am aflatŭ dela vĕru Ghiţă că ér te-a pusŭ la dubă şi am venitŭ. — Preşed.: Eşti tatălŭ prevenitului? — Tatălŭ: Nu mai vréu sĕ mai audŭ de dênsulŭ; e o ticăloşiă ca la vêrsta de opt-ḑeci şi cinci de ani sĕ ai unŭ stricatŭ de fecior, din care nu poţi face nimicŭ. Ce credi că am se mĕ ţinŭ de tine până când voiu muri, ticălosule? Te mai scotŭ încă odată, dar dacă nu te laşi de drăcii, nu mai vréu sĕ sciu nimicŭ. — Preşed.: Vrei sĕ'lŭ scoţi? Se póte scóte unŭ copilŭ, dar nu se póte scóte unŭ omŭ de cinci-ḑeci şi optŭ de ani. — Tatălŭ: Ce sĕ'i facŭ, este copilulŭ meu, şi unŭ tată e în totdéuna tată. — Preşed.: A fostŭ osânditŭ de opt-ḑeci de ori pentru vagabondagiu. — Tatălŭ (uitându-se la fiu-sĕu cu severitate): Tótă viaţa ta atunci!.... n'ai sĕ faci altceva.... — Perde-vară: Veḑi că, tată.... — Tatălŭ: Ce tată; cum se póte la vêrsta de cincîḑeci şi optŭ de ani!.... dar nu te gândescî la viitorulŭ tĕu? N'am se trăescŭ cât lumea, nemernicule. (Cătră tribunalŭ). Ertaţi-mĕ, dar mĕ dóre inima când îlŭ vĕḑŭ că.... na, ĕtă, acuma plânge. — Perde-vara (plângêndŭ): Hi! hi! hi!......— Tatălŭ: Dar nu mai plânge nătărăule. (Cătră tribunalŭ). Daţi-mi-lŭ înapoi şi am sĕ îngrijescŭ de dênsulŭ... vedeţi, nu e unŭ băiatŭ rĕu... L'am datu la o mulţime de meşteşuguri, în câtŭ m'a costatŭ ochii din capŭ; ḑĕu, credeţi-mĕ, n'are nici unŭ cusurŭ. — Preşed. (cătră prevenitŭ): Dar, în sfêrşitŭ, cu ce trăiescî? — Perdevară: Din meseriile care le sciu; când n'am de lucru într'o parte lucrezŭ în alta. — Tatălŭ: E îndemânatecŭ nevoie mare; îi prinde mâna la orî-ce lucru. — Preşed.: Da, dar nu vrea sĕ facă nimicŭ. — Perde-vară: Ba da, domnule preşedinte, dar n'am norocŭ: ori unde mĕ ducŭ nu mĕ ţine mai multŭ de trei ḑile. — Tatălŭ: Uite, asta este, n'a avutŭ nici odată norocŭ. — Tribunalulŭ îlŭ osândesce la o lună de închisóre. Tatălŭ (apropiindu-se): Veḑi, acum, asta sĕ te înveţe minte... Na unŭ francŭ... Vĕ salutŭ, domnilorŭ judecători (ese).

»Naţiunea.«

***

O execuţiune la Tunis. — O execuţiune capitală a fostŭ la Tunis cu o paradă destulŭ de singulară. Numitulŭ Mahomed-ben-Abdallah fusese condamnatŭ la mórte pentru o crimă fórte rară la Arabi; elŭ asasinase pe tatălŭ sĕu, şi beiulŭ hotărîse că justiţia îşi va urma cursulŭ. Deci, la 31 Ianuariu, la 7 óre diminéţa, generalulŭ Bacha-Hamba se presintă cu escortă în închisórea Habess-Djedid şi reclamă pe prisonierŭ în numele beiului. Formalităţile de scótere din închisóre fiindŭ îndeplinite, condamnatulŭ fu datŭ în mânile generalului şi apucă pe josŭ calea, care duce la Bardo. Miniştrii şi înalţii funcţionari merseră la palatulŭ beilicalŭ, pecând lucrătorii aşeḑară spânḑurătórea la piciórele marelui turnŭ de Sudŭ, şi după puţinŭ beiulŭ, însoţitŭ de copii sĕi şi urmatŭ de întréga sa casă, sosesce la rêndulŭ sĕu dela Marsa. I-se facŭ tóte onorurile, garda sună din cornuri, alteţa sa merge d'adreptulŭ în salonulŭ celŭ mare, miniştrii, generalii, toţi funcţionarii vinŭ de se aruncă la piciórele lui. Primirea terminându-se, se introduce condamnatulŭ la mórte. Elŭ este unŭ omŭ micŭ de statură, fórte robustŭ, cu trăsăturile aspre şi sĕlbatice. Beyul îlŭ întrébă dacă în adevĕrŭ elŭ este care a ucisŭ pe tatălŭ sĕu. Mohammed-ben-Abdallah, îşi plécă capulŭ în semnŭ afirmativŭ; întrebatŭ din nou asupra mobilului crimei, de astă-dată elŭ refusă de a rĕspunde. »D-ḑeu a voitŭ astfelŭ!« ḑice alteţa sa ridicândŭ mâna în dreptulŭ feţei, cu pumnulŭ în afară şi imprimându-i o mişcare din susŭ în josŭ...... Hotărîrea este nestrămutată. Garda ia pe Mahomed, tobele scotŭ unŭ sunetŭ funebru, funcţionarii presintă armele la trecerea condamnatului, care este dusŭ în una din ogrăḑile palatului. Călăulŭ îlŭ desbracă, şi nu-i lasă ca haină decâtŭ o cămaşe fără mâneci, apoi îi légă ochii. Cortegiulŭ se îndreptă spre loculŭ supliciului. Drumulŭ ţine ḑece minute. In fine elŭ ajunge la piciórele spênḑurătorii. Mohammed-ben-Abdallah nu pare mişcatŭ de locŭ: unulŭ din ajutóre îlŭ susţine pentru a urca treptele spânḑuratorii, îlŭ pune josŭ pe podişŭ după obiceiulŭ arabŭ, cu piciórele încrucişate, ér călăulŭ îi pune laţulŭ de gâtŭ. In acelŭ momentŭ legătura cáḑŭ de pe ochii condamnatului. Ei erau deschişi şi rătăciţi; — legătura i se pune din nou, călăulŭ se cobóră şi aruncă cu o lovitură de piciorŭ, scaunulŭ la-o parte, pe când ajutórele sale tragŭ frînghia şi ridică în susŭ pe supliciatŭ. Tobele sună şi soldaţii îşi aruncă armele josŭ şi se apropie pentru a nu perde nimicŭ din acestŭ spectacolŭ sinistru. Agonia paricidului a ţinutŭ 12 minute. Acéstă ceremoniă lugubră nu s'a terminatŭ decâtŭ la ḑece ore şi jumĕtate. Condamnatulŭ fusese scosŭ din închisóre la 7 óre.

BIBLIOGRAFIA.

Din publicaţiunile »Academiei Române« au apărutŭ:

1. *Hurmuzachi, Documente privitóre la istoria Româniloră.* Vol. IV, partea II. Cuprinde documente adunate din Archivele de statŭ din Veneţia cu privire la anii 1600—1650. Preţulŭ 40 lei.

2. *Hurmuzachi, Fragmente zur Geschichte der Rumänen.* Vol. III. Cuprinde istoria principatelorŭ române dela mórtea lui Mihai Vitézulŭ până la Constantinŭ Brancovénulŭ. Preţulŭ 8 lei.

3. *Analele Academiei române.* Seria II, tomulŭ VI, 1883—1884. Secţiunea I. Procesele verbale ale şedinţelorŭ ordinare din anulŭ 1883—1884 şi din sesiunea generală din 1984. Preţulŭ 2 lei.

4. *Analele.* Seria II, tom. VI, 1883—1884, secţiunea II. Memorii şi notiţe. Preţulŭ 4 lei.

5. *Gr. Stefănescu, Entomologia română.* — Coleopterele de pe domeniulŭ Broştenii din judeţulŭ Suceava. Preţulŭ 40 bani.

Rectificare. — Corespondenţa din numĕrulŭ trecutŭ 37 alŭ fóiei nóstre, de pe pagina 3, colóna 3, are data: Pesta 25 Februariu 1885, ce din erore s'a lăsatŭ afară.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 27 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.40
Rentă de hârtiă 5%	94.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102.60
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.80
Renta de hărtiă austriacă	83.50
Renta de arg. austr.	83.95
Renta de aurŭ austr.	107 65
Losurile din 1860	138.45
Acţiunile băncei austro-ungare	867.—
Act. băncei de creditŭ ung.	315.25
Act. băncei de creditŭ austr.	315.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.79½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.50
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 11 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	90½	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	100	—
» „ „ (5%)	91	—
» » urban (7%)	97	—
» » » (6%)	91½	—
» » » (5%)	85	—
Banca naţională a Românie	1240	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	295	—
« » » Naţională	240	—
Aurŭ	10¼%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 28 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.95	Vênd.	8.98
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.—	„	129.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ (	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.